

بروسلوز

بیماری بروسلوز به نام های دیگری نظیر تب مواج ، تب مدیترانه ای نیز نامیده می شود. تب مالت ناشی از بروسلا ملی تنسیس در جاهایی که گوسفند و بز آلوده زیاد است خطر جدی بهداشت عمومی در آن مناطق می باشد. این بیماری بیشتر در فصول تابستان و بهار یعنی فصل زایش و شیردهی دام ها دیده می شود.

بطور کلی بروسلوز تاثیر نامطلوبی در سلامت انسان و فراورده های دامی دارد. در بسیاری از کشور ها بروسلوز جزو بیماری های قابل گزارش است .

بیماری در تمامی سنین وجود دارد ولی وفور آن در سنین ۲۰-۳۰ سالگی می باشد یعنی نیروی فعال و کار آمد کشور در معرض خطر این بیماری هستند.

بیماری در هر دو جنس دیده می شود ولی با اختلاف کمی در مردان (۵۸%) بیشتر از زنان(۴۲%) دیده میشود.

بیماری را نمی توان انحصاراً یک بیماری شغلی محسوب نمود ولی شغل بعنوان یک عامل خطر در ابتلا به بیماری بسیار مطرح است .

بیماری در تمامی فصول وجود دارد اما در فصول بهار و تابستان یعنی فصل زایش و شیر دهی دام ها بیشتر دیده می شود.

عامل بیماری :

چهار نوع بروسلا بعنوان عامل اکثر عفونت های بیماری تب مالت در انسان وجود دارد :

۱- **بروسلاملی تنسیس** : در بز و گوسفند بیشتر است و عمدتاً عامل بروز موارد تب مالت انسانی در ایران می باشد. بروسلا ملی تنسیس خطرناکترین عامل بیماری تب مالت در انسان است.

۲- **بروسلا آبورتوس** : در گاو بیشتر است.

۳- **بروسلا سوئیس** : عامل سقط جنین خوک است .

۴- **بروسلا کنیس** : میزبان اختصاصی بروسلا کنیس سگ است.

راه های سرایت بیماری :

۱- تماس مستقیم از راه ملتحمه چشم، یا از طریق تماس خراش ها و جراحات پوست با ترشحات، مواد دفعی، یا بافت های حیوانات آلوده یا اشیاء آغشته به ترشحات عفونی.

۲- مصرف بافت ها، مواد غذایی یا مایعات حاوی باکتری بروسلا مانند مصرف شیر خام و فراورده های لبنی آلوده خصوصاً پنیر تازه ، خامه ، سر شیر.

۳- انتقال تنفسی از طریق استنشاق ذرات عفونی معلق در آغل، اصطبل و آزمایشگاه.

دوره نهفتگی :

وقتي بر خورد با منبع عفونت مستمر باشد چه از راه نوشيدن شير خام و يا تماس شغلي تعيين زمان دقيق آلودگي و دوره نهفتگي مشكل خواهد بود اما در مواردی كه عفونت بدنال يك تماس مشخص باشد دوره نهفتگي اغلب بين ۱-۳ هفته مي باشد و به ندرت ممكن است چند ماه طول بكتشد.

علائم بیماری:

- درانسان : تب مداوم يا منظم با دوره هاي متناوب، تعریق فراوان بخصوص هنگام شب ، لرز، سر درد، خستگی ، بي اشتهايي، بيحالي، ضعف عمومي ، کاهش وزن ، درد عضلاني و درد عمومي بدن
- در حيوان : سقط جنين، کاهش وزن، کاهش شير

تشخيص آزمایشگاهی بیماری:

۱- تیترايت مساوي يا بيشتتر از ۱/۸۰ معرف حالات زیر است :

- * وجود بیماری فعال.
- * وجود بیماری مزمن .
- * مثبت کاذب ناشي از واکنش متقاطع بين بروسلاها و ساير ارگانيسم ها مثل بعضي از جنس هاي اشریشيا - سالمونلا - پاستور لا - پريسنيا - ويبريوکلرا كه به منظور تفكيك سه حالت فوق از آزمایش TME (۲- مراكپتواتانول) استفاده مي شود.
- الف) آزمایش TME با تیترا مساوي و بيشتتر از ۱/۴۰ : معرف بیماری فعال بوده و نیاز به درمان دارويي دارد.
- ب) آزمایش TME با تیترا کمتر از ۱/۴۰ معمولاً بیماری فعال نيست.

۲- تیترايت کمتر از ۱/۸۰ معرف حالات زیر است :

- * عدم وجود بیماری .
- * احتمال وجود آنتي بادي هاي بلوكان كه در اينصورت بايستي آزمایش كومبس رايت انجام گيرد.
- الف) تیترا كومبس رايت با رقت ۳ برابر بالاتر از رايت به عنوان بیماری فعال تلقي مي گردد.
- ب) تیترا كومبس رايت با رقت کمتر از ۳ برابر رايت معمولاً بیماری فعال نيست.

درمان:

درمان بيماران بر اساس رژيم هاي توصيه شده توسط كميته فني كشوري، به شرح زیر مي باشد :

- ۱ بزرگسالان :

۷ روزانه ۶۰۰-۹۰۰ میلی گرمی ریفامپیسین صبح ناشتا به صورت مقدار واحد به همراه داکسی سیلیکین (۱۰۰ میلی گرم) ۲ بار در روز خوراکی برای مدت حداقل ۸ هفته .

۷ داکسی سایکلین با همان مقدار یا تتراسیکلین (۵۰۰ میلی گرم) هر ۶ ساعت خوراکی برای مدت ۸ هفته به همراه استرپتومایسین (۱ گرم عضلانی) یا جنتامایسین (۵-۳ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم روزانه عضلانی) برای مدت ۲ هفته.

۷ ریفامپیسین با همان مقدار به همراه کوتریموکسازول بالغین (۶ قرص در ۲ یا ۳ دز منقسم) به مدت ۸ هفته.

۲- اطفال :

۷ قطره ریفامپیسین ۲۰-۱۰ میلی گرم به ازاء هر کیلوگرم وزن بدن صبح ناشتا به اضافه کوتریموکسازول به مقدار ۸ میلی گرم تری متوپریم برای هر کیلوگرم وزن بدن منقسم در دو مقدار، صبح و عصر به مدت ۸ هفته ضمناً ترکیب کوتریموکسازول به همراه جنتامایسین نیز توصیه می شود.

۳- زنان باردار و شیرده :

* درمان زنان باردار شبیه درمان بزرگسالان با ترکیب کوتریموکسازول به اضافه ریفامپیسین است، فقط در ماه اول و در ماه آخر حاملگی ریفامپیسین به تنهایی تجویز می شود.

* در زنان شیرده در ۴ هفته اول از تجویز کوتریموکسازول باید خودداری شود و در سایر ماه ها درمان استاندارد بلامانع است .

مراقبت و پیشگیری بیماری :

۱. بیماریابی و ارجاع موارد مشکوک جهت آزمایش
۲. پیگیری بیماران و نظارت بر تجویز دارو های تجویز شده.
۳. آموزش مردم در مورد راه های پیشگیری از بیماری تب مالت
۴. نظارت بر اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی دامی مانند لبنیات فروشی ها و بستنی فروشی ها .